

Fonetiikkaa
suomenopettajille

Suomen konsonantit

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

 Kielibuusti
Språkboost

Suomen konsonantit

- Suomen kielessä on 17 konsonanttiaännettä. Huomaa, että konsonanttikirjaimia on 20, eli kielen kirjain-äännevastaavuus ei ole täydellinen.
- Oikealla olevassa kuvassa näet suomen konsonanttiaänteet IPA-taulukossa.

→ Konsonanteista ja IPASTA voit lukea lisää jaksoissa *Mitä konsonantit ovat?* ja *IPA*.

		artikulaatiopaikka							
		bilabiaalinen	labio-dentaalinen	dentaalinen	alveolaarinen	post-alveolaarinen	palataalinen	velaarinen	glottaalinen
artikulaatiotapa	klusili	p b			t d			k g	
	nasaali	m			n			ŋ	
	tremulantti				r				
	frikatiivi		f		s	ʃ			h
	approksimanti (puolivokaali)		v				j		
	lateraali				l				

Taulukko suurempana seuraavalla sivulla.

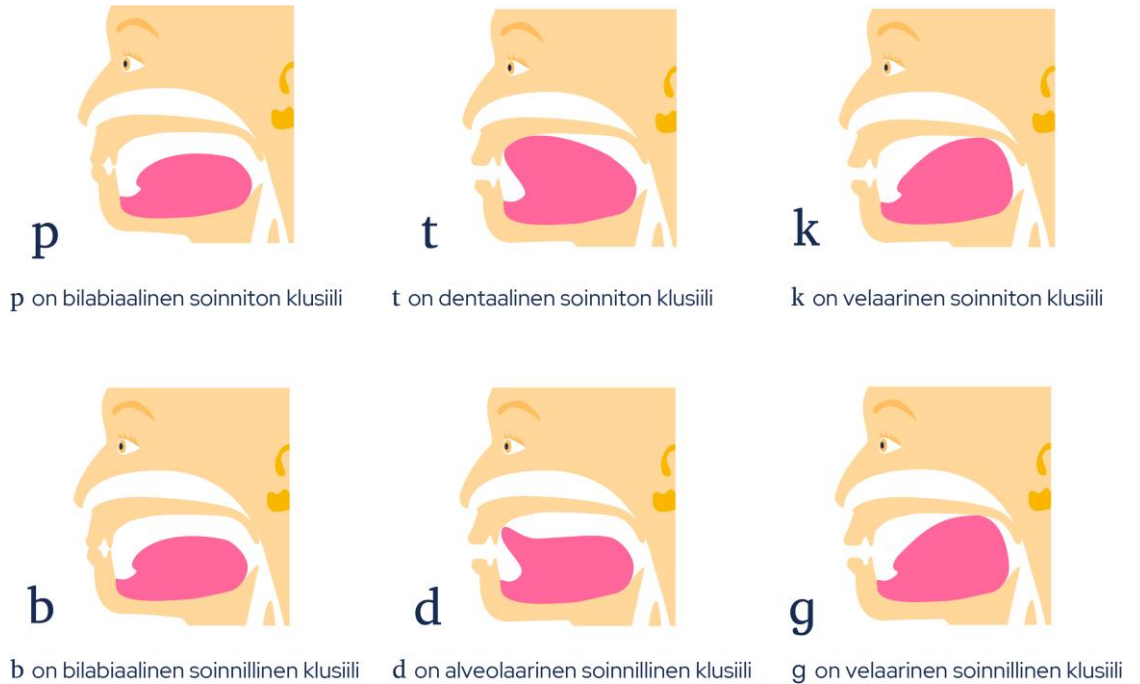
Suomen konsonanttiäänteet IPA-taulukossa:

suomi

		artikulaatiopaikka							
		bilabiaalinen	labio- dentaalinen	dentaalinen	alveolaarinen	post- alveolaarinen	palataalinen	velaarinen	glottaalinen
artikulaatiotapa	klusilli	p b		t d				k g	
	nasaali	m		n				ŋ	
	tremulantti			r					
	frikatiivi		f		s	ʃ		h	
	approksimantti (puolivokaali)		v				j	h	
	lateraali			l					

Klusiilit

- Klusiilia tuottaessa suuväylään tehdään täysi sulku. Myös nenäportti on suljettu, eli ilma ei kulje lainkaan.
- Suomen kolme soinnitonta klusiilia ovat
 - [p] sanassa papu
 - [t] sanassa täti
 - [k] sanassa kuka
- Suomen kolme soinnillista klusiilia ovat
 - [b] sanassa banaani
 - [d] sanassa veden
 - [g] sanassa gorilla

Nasaalit

- Nasaalia tuottaessa suuväylässä on samanlainen sulku kuin klusiileja tuottaessa (vrt. edellisen dian kuvaan). Nenäportti on kuitenkin auki, joten ilma virtaa ulos nenän kautta.
- Suomen kolme soinnillista klusiilia ovat
 - [m] sanassa määmi
 - [n] sanassa nenä
 - [ŋ] sanassa kenkä.

→ Lue lisää [ŋ]:stä jaksosta
Muutama konsonantti valokeilassa.

Huom! Nenäportti auki.

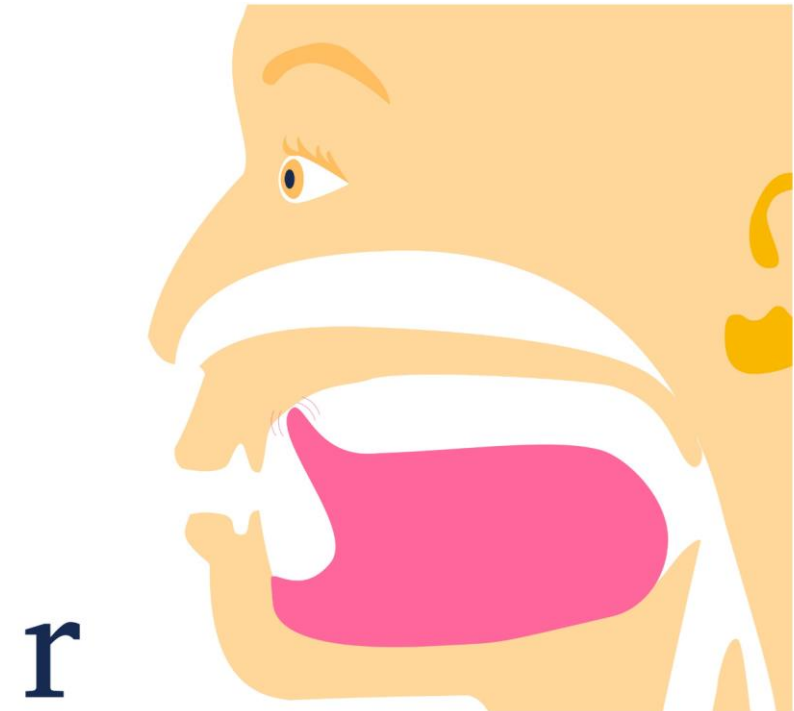

Tremulantti

- Suomen tremulanttia [r] tuotettaessa kielen kärki tärähtelee hammasvallia varten, jolloin syntyy äänteelle tyypillinen täry.

→ Lue lisää [r]:stä jaksosta

Muutama konsonantti valokeilassa.

r on alveolaarinen tremulantti

Frikatiivit

- Frikatiivia tuottaessa suuväylään tehdään kapeikko, jonka ohi ilma puristuu, jolloin syntyy sihinää, suhinaa tai kohinaa.
- Suomessa on neljä soinnitonta frikatiivia:
 - [s] sanassa susi
 - [ʃ] sanassa shakki
 - [f] sanassa faarao
 - [h] sanassa hiha.

→ Lue lisää [h]:sta jaksosta

Muutama konsonantti valokeilassa.

f on labiodentaalinen frikatiivi

s on alveolaarinen frikatiivi

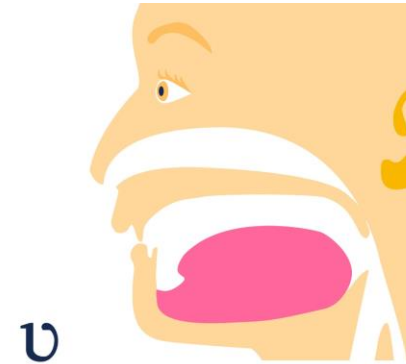
h on glottaalinen/velaarinen
frikatiivi

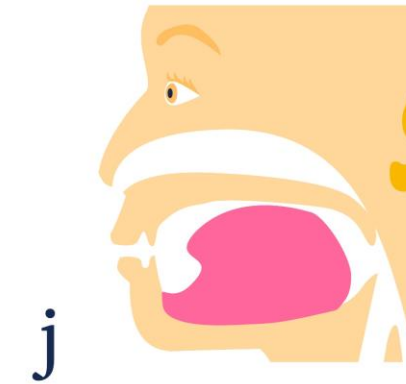
ʃ on postalveolaarinen frikatiivi

Approksimantit eli puolivokaalit

- Puolivokaalia tuotettaessa ääntöväylä on lähes yhtä avoin kuin vokaalia tuotettaessa.
- Suomessa on kaksi soinnillista puolivokaalia:
 - [v] sanassa lavea (eri merkki kuin kirjain v) ja
 - [j] sanassa laaja.

v on labiodentaalinen puolivokaali

j on palataalinen puolivokaali

Lateraali

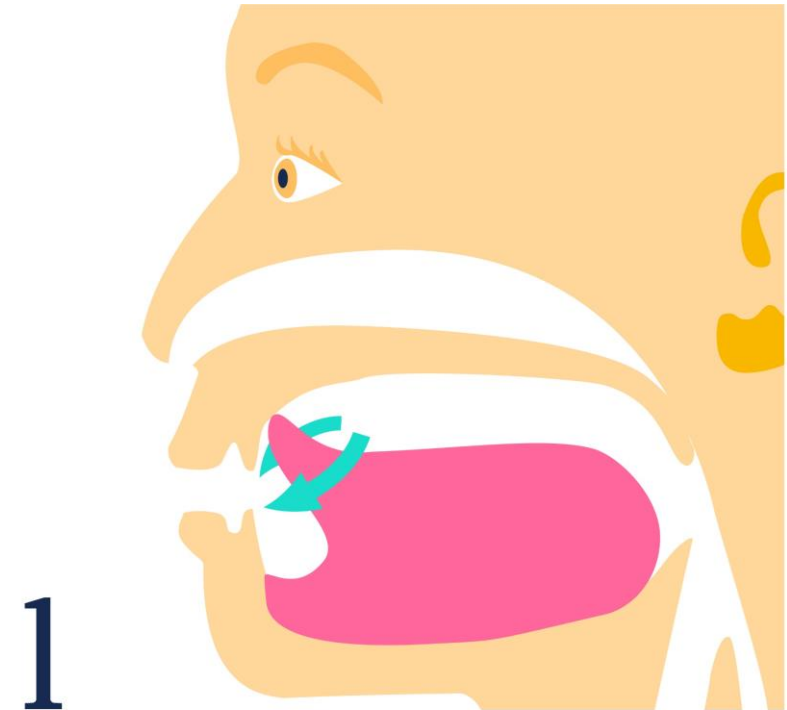
Suomen lateraalia tuotettaessa kielen kärki on kiinni hammasvallissa, mutta ilma virtaa ulos kielen sivujen yli.

Suomessa on yksi soinnillinen lateraali

- [l] sanassa lelu.

→ Lue lisää [l]:stä jaksosta

Muutama konsonantti valokeilassa.

1 on alveolaarinen lateraali

Tekijät

Päivi Virkkunen ja Yrjö Lauranto

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

 Kielibuusti
Språkboost

©2022 Päivi Virkkunen ja Yrjö Lauranto
Fonetiikkaa suomenopettajille -oheismateriaali, elokuu
2022, jonka tekijät ovat Päivi Virkkunen ja Yrjö Lauranto,
on lisensoitu [Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen
-lisenssillä](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). Materiaali on saatavilla osoitteessa
kielibuusti.fi.